

Maturitní témata z dějepisu pro školní rok 2017/2018

Povolené pomůcky: Dějepisný atlas

Témata:

- **Svět a naše země v pravěku**

Antropogeneze, hominizace, předchůdci člověka dnešního typu. Periodizace pravěku dle materiálu k výrobě nástrojů, organizace společnosti, hospodářství, náboženství, umění. Doba bronzová na našem území. Doba železná, Keltové, Germáni.

- **Staroorientální státy**

Charakter a funkce státu, přírodní podmínky. Mezopotámie a Egypt: státní útvary, společenská struktura, významní panovníci, kultura- písmo, literatura, architektura, výtvarné umění, věda. Chetitě, Fénici, Palestina. Kulturní odkaz starověké Indie Číny.

- **Starověké Řecko**

Osídlování Řecka, velká řecká kolonizace. Řecká polis, charakteristika. Athény a Sparta, oligarchie, tyranie, demokracie. Řecko-perské války, peloponéská válka. Alexandr Makedonský, helénismus. Antická kultura, filozofie, literatura, umění, věda, architektura.

- **Starověký Řím**

Periodizace a státní zřízení. Panské války. Krize království, republiky. Bratři Gracchové, Spartakovo povstání, triumviráty. C.I. Caesar. Císařství, principát, Augustus a jeho nástupci. Dominát, územní rozmach, Dioklecián, Marcus Aurelius. Rozdělení říše, zánik její západní části. Kulturní dědictví Říma, právo, věda, kultura.

- **Evropa v raném středověku**

Stěhování národů, barbarské říše. Francká říše, vznik feudalismu, Karel Veliký, karolínská renesance, rozdělení říše. Byzantská říše, Justinián, caesaropapismus, právo. Arabská říše, Mohamed a islám, výboje, kultura.

- **Slované, Velkomoravská říše**

Slovanské osídlení střední a jižní Evropy. Kyjevská Rus. Sámova říše, Velká Morava, cyrilometodějská mise. Kultura, odkaz VM.

- **Počátky českého státu**

Vznik a vývoj českého státu, významná česká knížata, Bořivoj a christianizace. Kníže Václav, rozmach českého státu za vlády Boleslava I. a II., vztah českého státu k okolním zemím. Vývoj v 11. – 12. stol., Břetislav I. Vratislav II., Soběslav II., Vladislav II. struktura společnosti – učení o trojím lidu.

- **Evropa ve vrcholném středověku**

Kolonizace, vnitřní, vnější, vesnická, městská. Rozvoj zemědělství a řemesel. Vikingové. Vznik Anglie a Francie, stoletá válka. Svatá říše římská, otonská dynastie. Rusko, vpád Tatarů. Struktura společnosti, středověké město – vzhled, správa, cechy, práva. Židé a Romové.

- **Český stát za posledních Přemyslovců**

Přemysl Otakar I., Zlatá bula sicilská, Václav I., Přemysl Otakar II jeho soupeři a územní zisky. Postavení Čech v Evropě. Braniborská nadvláda, Václav II a Václav III. Gotika – charakteristika slohu a významné památky na území Čech.

- **Lucemburkové v Čechách**

Jan Lucemburský, vztah k českým zemím. Doba Karla IV, vnitřní a zahraniční politika. Krize českého státu za Václava IV. Mistr Jan Hus, Zikmund Lucemburský

- **Husitství a doba jagellonská**

Krize církve, reformátoři. Počátky husitství, husitské proudy, 4 artikuly pražské, husitské válečnictví, husitští hejtmani. Křížová tažení proti husitským Čechům, Španilé jízdy (rejzy). Basilejský koncil, bitva u Lipan. Důsledky husitství, vznik Jednoty bratrské. Jiří z Poděbrad. Vláda Jagellovců, stavovský stát.

- **Evropa v 15. století**

Humanismus a renesance v Itálii, italská města – kulturní a ekonomický význam. Výboje Turků. Vznik Španělska, zámořské objevy Španělů a Portugalců. Podmínky a důsledky objevů.

- **Křesťanství v evropských dějinách**

Osobnost Ježíšova, apoštolové. Křesťanství a římská říše. Středověká církev, struktura církve. Vzdělanost. Velké schizma, boj o investituru, křížové výpravy, papežské schizma, kacířství. Reformace v Německu a Evropě, Tridentýský koncil, katolická reformace. Vliv rozvoje vědy a společnosti na postavení církve

- **Habsburská monarchie do roku 1648**

Vznik monarchie a Ferdinand I. Spor stavů a krále, Česká konfese, Rudolfův majestát. Kultura za Rudolfa II. České stavovské povstání, Třicetiletá válka, průběh a důsledky. Rozvoj hospodářství v 16. stol.

- **Naše země v době pobělohorské, osvícenský absolutismus, evropský absolutismus**

Ekonomická aktivita šlechty, vznik nevolnictví, nevolnické bouře a jejich řešení, turecké ohrožení Evropy. Karel VI., pragmatická sankce, rekatolizace. Osvícenský absolutismus Marie Terezie a Josefa II. České baroko.

- **Evropa 16. a počátku 18. století**

Španělsko za Filipa II., Nizozemí a boj o nezávislost, Anglie za Jindřicha VIII., Marie a Alžběty, Skotsko – Marie Stuartovna, Anglická revoluce, příčiny, fáze, důsledky. Osobnost Olivera Cromwella.

- **Vývoj v Evropě v 18. a na počátku 19. století**

Evropský absolutismus - Francie Ludvíka XIV., VFR (příčiny, konstituční monarchie, republika, jakobínská diktatura), Napoleonova diktatura, Rusko Petra Velikého a Kateřiny II., vzestup Pruska, srovnání absolutismu se stavovským státem (Polsko). Krize absolutismu a její příčiny, cesta k občanské rovnosti

- **Evropa po napoleonských válkách a Vídeňský kongres**

Vzestup nacionalizmu a revoluce 1848, Meternichovský absolutismus, Bachův absolutismus. Říjnový diplom, ústava z roku 1861, rakousko-uherské vyrovnání, prosincová ústava, politika staročeňů a mladočeňů. Vytváření politických stran, boj za volební právo. Sjednocení Itálie a Německa. Rakousko-Pruské soupeření. Anglie a Francie. Rusko. Turecko a balkánská otázka.

- **1. světová válka, ruské revoluce, vznik Československa**

Velmoci před válkou, vytváření mocenských bloků, příčiny války. Průběh války, válečné fronty. Ruská revoluce 1917 a její důsledky. Závěr války, versailleský mírový systém. Důsledky války. Česká politika za 1. světové války, zahraniční odboj, úloha TGM. Rozpad Rakouska- Uherska, vznik ČSR.

- **Svět v meziválečném období**

Zlatá 20. léta, hospodářská a kulturní konjunktura. Mezinárodní vztahy ve 20. letech. Stalinský socialismus, italský fašismus. Světová hospodářská krize, její dopad a řešení. 30. léta, politika appeasementu, situace v Německu po roce 1933.

- **Československa ve 20. a 30. letech 20. století**

Ústavní systém, politické spektrum, národnostní otázka, hospodářství a kultura. Hospodářská krize v ČSR, způsoby řešení a dopad na obyvatelstvo. Radikalizace společnosti, cesta k Mnichovu. Mnichovská dohoda a její důsledky. Druhá republika.

- **2. světová válka**

Příčiny války, velmocenská politika, periodizace války, fronty, významné bitvy. Klíčové dohody VB, USA a SSSR. Konec války, její důsledky.

- **Život protektorátu, protifašistický odboj Čechů a Slováků**

Okupace, vznik protektorátu Čechy a Morava. Slovenský stát. Situace v protektorátu, domácí a zahraniční odboj. Exilová vláda v Londýně a její působení. Atentát na Heydricha a jeho důsledky. Pražské povstání. Konec války.

- **Česko – německé vztahy v proměnách staletí**

Kolonizace – počátek česko-německého národnostního soužití, Obnovené zřízení zemské a jeho důsledky, národní obrození, emancipační česká politika ve 2. polovině 19. století, postavení Němců v Československu, Mnichovská dohoda, vývoj vztahů během Protektorátu, Postupimská konference, Benešovy dekrety, odsun Němců z Československa, česko-německé vztahy v současnosti

- **Totalitní ideologie 20. století**

Tvůrci ideologií, diktátoři, kořeny nacismu a komunismu, způsoby získání moci, ideologie, společné rysy totalitních režimů, důsledky totality, totalita a dnešní doba. Jsme schopni poučit se z dějin?

- **Studená válka**

Počátek Studené války, Trumanova doktrína, SSSR x USA, Korea, Arabsko-izraelský konflikt, Kuba – hrozba 3. světové války, válka ve Vietnamu

- **Rozdělená Evropa**

Rozdělení Evropy v roce 1945, pojem železná opona, vznik DDR a NDR, srovnání vývoje v demokratických státech a v satelitních státech SSSR, krize sovětského bloku v 50. a 60. letech 20. století

- **Globální problémy poválečného období**

Dekolonizace, Rozpad komunistického bloku a SSSR po roce 1989, evropská integrace, problémy třetího světa, genocidy 20. století

- **Československo po roce 1945 do Pražského jara**

1945 – 1948: Vláda národní fronty, Benešovy dekrety, nástup komunistů k moci, 1948 – 1960: budování komunismu, likvidace opozice, politické procesy, perzekuce římsko – katolické církve, měnová reforma, kolektivizace, 1960 – 1969: reformní snahy, pražské jaro a jeho průběh.

- **Československo v letech 1968 – 1989**

Okupace státu vojsky Varšavské smlouvy, každodennost v době normalizace, III. odboj, Sametová revoluce, demokratizace společnosti, rozpad Československa

Dne 15. 9. 2017 zpracovali: Mgr. Jan Ligocký
Mgr. Miroslava Elšíková
Mgr. Pavel Stuchlý